

B. ČIKOŠ-SESIJA, *Trijumf nevinosti* iz ciklusa *Innocentia*

Innocentia proizlaze prikazi erotskih motiva u akademskoj i realističkoj maniri. Opsesija mu je motiv *Salome*, repliciran u 18 varijanti (1902–18), a česti su prikazi ženskoga akta pod nazivima *Viviana* (1904), *Bakantica* (1903–24), *Sappho* (1904–08), *Ta-bu-bu* (1910/11), *Ostavljeni* (1901–13), *Iz kupatila* (1915), *Svećenica* (1918), *Umjetnost i priroda* (1921–23) i *Sinovi božji* (1921). Sljedeću skupinu čine portreti, rađeni po fotografskom predlošku, s većom dokumentarnom negoli umjetničkom vrijednošću. U težnji za što vjernijom obradom motiva, Č. u tomu razdoblju i pejzaže slika prema fotografijama. Najčešće su to panoramski prikazi iz okoline Ozlja (1901–30). Njegove izložbe priređene su u Zagrebu (1925, 1964) i Rijeci (1952). Posebno je važna Čikoševa uloga u izobrazbi novih naraštaja slikara, koje je kao profesor podizao od 1907. do smrti na Višoj školi za umjetnost i umjetni obrt odn. (od 1921) Akademiji u Zagrebu.

LIT.: V. Lunaček, Bela Čikoš-Sesia, Zagreb 1920. — Lj. Babić, Umjetnost kod Hrvata, Zagreb 1943, str. 142–149. — M. Peić, Bela Csikos, u knjizi: Hrvatski umjetnici, Zagreb 1968. — Z. Rus, Slike Bele Čikoša Sesije, Kolo, 1969, 8–9. — Ž. Čorak, Bela Čikoš-Sesia,

u knjizi: Kaleidoskop, Zagreb 1970. — V. Zlamalik, Nagovještaj bijega iz realnog u idealno u opusu Bele Čikoša, Bulletin JAZU, 1979, 2. — Isti, Bela Čikoš Sesija začetnik simbolima u Hrvatskoj, Zagreb 1984. V. Zk.

ČIKOŠ-SESIJA (Csikos-Sessia), Julije, kipar i slikar (Zagreb, 16. I. 1898. — 2. III. 1978). Sin B. Čikoša-Sesije. Studirao kiparstvo na Višoj školi za umjetnost i umjetni obrt u Zagrebu 1915–19 (R. Valdec). Studij nastavio 1920. u Pragu (B. Kafka) i 1922. u Münchenu (B. Schmidt). U očevu ateljeu učio slikarstvo od 1917–23. Otada do 1951. nastavnik na srednjim školama u Zagrebu i Rijeci. Radio portrete, aktove i monumentalnu plastiku. Slikao folklorne motive. Prvi put izlagao 1920. s udruženjem »Lada« u Zagrebu. Samostalnu izložbu priredio 1934. u Križevcima. Sudjelovao na izložbama riječke podružnice ULUH-a 1952–65. Bio doživotni kustos Spomen-zbirke B. Čikoša-Sesije u Zagrebu. V. T. K.

ČIOČIĆ (Čučić), Frano, kipar i drvorezbar (Blato na Korčuli, XVI/XVII. st.). Djeluje u srednjoj Dalmaciji kao graditelj oltara i rezbar crkv. namještaja. Za kapelu Sv. Roka u korčulanskoj katedrali 1577. izrađuje svoj najvrniji rad, bogat arhit. oltar s likovima Sv. Roka, Sv. Kuzme i Damjana, Bl. Dj. Marije i Boga Stvoritelja. Sljedeće godine radi oltar Sv. Jerolima za novu župnu crkvu u Pučišćima na Braču, slobodnije komponiran s realistički oblikovanim likom sveca, te veliko drveno raspelo za bočni oltar. God. 1579. naručen je od njega gl. oltar za župnu crkvu u Omišu, od kojega su ostali samo kipovi Bl. Dj. Marije, Sv. Mihovila i Sv. Petra. Za franjevačku crkvu Sv. Marije od Milosti u Hvaru izrađuje Č. procesijsko raspelo, te 1583. korska sjedala, zajedno sa Zadraničinom Antunom Spijom. Čiočiću se također pripisuje manji oltar iz crkve Sv. Silvestra na Biševu, a posljednje poznato djelo mu je kip Sv. Roka iz 1621. iz istoimene crkve u Lastovu. Najvrnija djela korčulanski drvorezbar ostvaruje 70-ih godina XVI. st. u monumentalnoj oltarskoj skulpturi, sjedinjujući gotičku dekorativnost s renesansnom modelacijom.

LIT.: C. Fisković, Korčulanska katedrala, Zagreb 1938. — Isti, I. Macanović i njegov krug, Prilozi — Dalmacija, 1955. — Isti, Lastovski spomenici, Split 1966. — V. Kovačić, Kiparski opus drvorezbara Franje Čučića, Prilozi — Dalmacija, 1993. V. K.

ČIOVO, otok spojen s Trogirom pokretnim mostom. Romanski naziv otoka (*Bua, Boa, Bavo, Bubus*) vjerojatno je ilir. podrijetla. Slav. naziv Čiovo dovodi se u vezu s hipotetičnim nazivom I rta otoka *Caput Jovis*. Gradine i gomile svjedoče o naseljenosti otoka već u prapovijesti. Zabilježeni su i nalazi iz ant. doba. U sr. vijeku na Čiovu postoji niz sela, pustinjačkih stanova i leprozorija. Kod Slatine, u uvali Supetar otkriveni su tragovi predromaničke crkve Sv. Petra. U Žednom je očuvana srednjovj. crkva Sv. Mavra. Predromaničkoj epohi pripada crkva Gospe pokraj mora nasuprot Trogiru; iz istog je razdoblja škropionica u crkvi Sv. Karla u Okrug, na kojoj je natpis koji spominje župana. Upadom Turaka, od XV. st. povećava se stanovništvo Čiova doseljavanjem izbjeglica s kopna. U istom stoljeću na Čiovo se proteglo i trogirsko predgrađe.

Dominikanski samostan Sv. Križa građe u XV. st. majstori Ivan Drakanović i Nikola Mladinov. U samostanu je očuvan polikromni svod blagovaonice, a nalaze se i druge umjetnine, među kojima slike Matije Pončuna. U franjevačkom samostanu Sv. Antuna čuvaju se slika Palme Mlađeg i skulptura Sv. Magdalene Ivana Duknovića. Uz morsku obalu je crkva Sv. Jere (zadužbina obitelji I. Lucića). U čiovskim crkvama nalazio

B. ČIKOŠ-SESIJA, *Justi i Pauli*, Zagreb, priv. vlasništvo